

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

Enheten för bostäder och fysisk planering

Sundbyberg kommun
stadsmiljoochtechniskanamnden@sundbyberg.se

Länsstyrelsens underlag inför Sundbyberg kommuns beslut om planeringsstrategi

Kommunfullmäktige ska enligt 3 kap. 23 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Där ska kommunen bland annat ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt bedöma om planen fortsatt är aktuell i förhållanden till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket p 1 - 2 samt 5 § PBL. Om kommunen antar en ny översiktsplan inom 24 månader efter ordinarie val gäller inte kravet om planeringsstrategi.

För att underlätta kommunernas arbete enligt ovan ska länsstyrelsen under de sista två åren av mandatperioden, eller när kommunen begär det, lämna ett underlag till kommunerna där statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet redovisas. I underlaget ska länsstyrelsen redovisa hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen samt om någon del av länsstyrelsens granskningsyttrande över planen inte längre gäller.

Kommunens gällande översiktsplan

Sundbyberg kommuns översiktsplan antogs 2018. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat den 30 januari 2018. Det finns inga gällande fördjupningar av översiktsplanen eller tematiska tillägg till översiktsplanen.

Är Länsstyrelsens senaste granskningsyttrande aktuellt?

Här redogör Länsstyrelsen för om synpunkterna i granskningsyttrandet över översiktsplanen kvarstår eller inte.

Riksintresse kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken, väg Infrastruktur i kartillustrationer

Kommunen har i antagen översiktsplan tillgodosett Länsstyrelsens synpunkter.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsens synpunkter från granskningen är fortfarande aktuella och kvarstår således. Underlaget i översiktsplanen är inte tillräckligt för att kunna bedöma på vilket sätt kommande detaljplaner kommer att påverka möjligheten att följa MKN vatten. För att översiktsplanen ska vara ett användbart underlag med hänsyn till MKN vatten behövs en analys gällande de problem och konsekvenser som

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

planförslaget innebär samt möjligheten att genomföra åtgärder för att inte försämra miljön. En fullständig redovisning av status och miljöproblem skulle utgöra ett bra underlag för att kunna bedöma vilka åtgärder som främst bör prioriteras för de olika vattenförekomsterna. En sådan redovisning skulle också vara ett bra underlag vid prioritering mellan olika byggprojekt om det skulle behövas.

Länsstyrelsen efterfrågade också att planförslaget skulle kompletteras med en bedömning av hur föreslagen planering påverkar berörda vatten. Synpunkten kvarstår.

Säkerhet och risk för olyckor

Länsstyrelsens synpunkt att översiktsplanen inte ger tillräcklig vägledning gällande hur riskfrågor ska hanteras i efterföljande planering kvarstår.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

Kommunen har i den antagna översiktsplanen lagt in information om att kommunen bör samråda med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap gällande byggnader och konstruktioner högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse och högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse. Länsstyrelsens synpunkt är därmed tillgodosedd.

Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

Nedan redovisas kortfattat statliga och mellankommunala frågor som berör Sundbybergs kommun och som är nya sedan gällande översiktsplan antogs. De statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet och för kommunens översiktsplanering, redovisas mer utförligt i Länsstyrelsens *Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*. Den senaste versionen är daterad den 5 maj 2021, och finns tillgänglig på Länsstyrelsens webbplats.

Det är även möjligt att söka underlag i länsstyrelsernas gemensamma webbtjänst [Planeringskatalogen](#). Syftet med Planeringskatalogen, som fungerar som en digital katalog, är att samla relevanta underlag på ett ställe för att på så sätt underlätta sökning av planeringsunderlag. I katalogen finns underlag i form av dokument och geodata. Både länsstyrelsens underlag och underlag från andra statliga myndigheter finns tillgängliga.

Riksintressen

- Regeringen har gett Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Energimyndigheten, Tillväxtverket och Trafikverket i uppdrag att göra en översyn av sina respektive anspråk på områden av riksintressen. Boverket har utsetts att vara samordnande myndighet i uppdraget. Regeringens förväntan är att översynen ska leda till en kraftig minskning av både antalet anspråk på områden av riksintresse och riksintresseområdenas samlade areella utbredning.

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

Boverket redovisade den del av uppdraget som avser översyn av kriterierna för områden av riksintressen till regeringen i november 2020. Slutredovisningen skedde i september 2021. Delredovisningen från 2020: [Översyn kriterier riksintressen - Boverket](#) Slutredovisningen från september 2021: [Översyn av kriterierna för och anspråk på områden av riksintresse - Boverket](#)

- Länsstyrelserna fick i juni 2021 ett regeringsuppdrag att identifiera områden av riksintressen för kulturmiljö och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken som behöver aktualitetsprövas. Länsstyrelsen i Stockholm bedömde att det inte finns något prioriterat behov av översyn av riksintressena för kulturmiljövården eftersom det under de senaste åren pågått en översyn av dessa riksintressen. Se nedanstående punkt för mer information. Gällande riksintressen för naturvården identifierade Länsstyrelsen Stäcksön (Upplands-Bro kommun), Bromma De Geermoränsystem (Stockholms stad) och Täby prästgård – Skogsberga (Täby kommun) som prioriterade för översyn. Uppdraget redovisades till regeringen i december 2021.
- Länsstyrelsen har under de senaste åren arbetat med en översyn av riksintressen för kulturmiljövården. Översynen sker i dialog med länets kommuner och syftet är att skapa en ökad förutsägbarhet och tydlighet i frågor som rör planering och byggande i länet. Värdeexperter, urval och avgränsningar har setts över och för många riksintressen finns nu ett nytt beslut från Riksantikvarieämbetet.

I Sundbybergs kommun finns ett utpekade riksintresseanspråk för kulturmiljövården, Duvbo [AB 36]. Nytt beslut för riksintresset fattades av RAÄ den 2021-12-17. Ändringarna innebär att beskrivningstexten och den geografiska avgränsningen har reviderats. Aktuell beskrivningstext finns på Riksantikvarieämbetet hemsida, [Riksintressebeskrivningar | Riksantikvarieämbetet \(raa.se\)](#) Ny avgränsning finns här, [LstAB Länskarta Stockholms län \(lansstyrelsen.se\)](#)

- Trafikverket arbetar med ett nytt utpekande av riksintressen för trafikslagets anläggningar. De bedömer att det nya utpekandet kan antas under våren 2022. Trafikverket har också tagit fram nya kriterier för riksintresseanspråken, kriterierna beslutades under 2020. Till dess att ett nytt utpekande har antagits gäller beslutet från oktober 2018 då tabellen riksintressen senast uppdaterades.
- Trafikverket arbetar med en ny riksintresseprecisering för Bromma flygplats.
- Försvarmakten ser regelbundet över sina värdebeskrivningar för riksintressena för totalförsvaret. Senaste uppdateringen är från januari 2022 och går att hitta här: [Riksintressen för totalförsvarets militära del Stockholms län 2022 \(forsvarsmakten.se\)](#)

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

Mellankommunala frågor

- Boverket har uppdaterat och publicerat en ny [tillsynsvägledning](#) som syftar till att ge stöd åt länsstyrelserna vid tillsyn av kommunernas detaljplaner gällande frågor som rör mellankommunal samordning.
- Den 1 januari 2019 infördes ett nytt kapitel 7 i PBL, *Regional fysisk planering*. Bestämmelserna gäller för Region Stockholm och Region Skåne, vilka fungerar som regionplaneorgan. Regionplaneorganen ska ha en aktuell antagen regionplan som anger grundragen för användningen av mark och vatten i regionen. Regionplanen ska ge vägledning i beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.
- Region Stockholm har tagit fram en ny regional utvecklingsplan, RUF5 2050, som vann laga kraft i oktober 2018. Planen är vägledande för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser samt andra planer och program för fysisk planering i länet.
- Den 1 april 2020 infördes ändringar i 3 kap. 5 § punkt 6 PBL som innebär att kommunen i översiktsplanen ska redovisa sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.
- Länsstyrelsen, Storsthlm och Region Stockholm fattade i december 2018 beslut om en [regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län](#). Planen är en långsiktig gemensam strategi för länets vattenförsörjning och pekar ut regionalt viktiga vattenresurser.
- Region Stockholm har nyligen beslutat om en ny [länsplan för regional transportinfrastruktur för åren 2022-2033](#). Länsplanen kommer att fastställas under hösten efter att regeringen fastställt den nationella planen för transportinfrastruktur.
- För ytterligare underlag antagna av Region Stockholm och som har betydelse för kommunernas framtagande av planeringsstrategi och översiktsplan se bilaga 2 samt <http://rufs.se/publikationer/> eller sökfunktionen på www.sll.se.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

- Den 1 januari 2019 trädde vissa ändringar i miljöbalken i kraft vad gäller miljö kvalitetsnormer för vatten. Från och med den 22 december 2021 gäller också nya föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Sveriges vattendistrikt. Dessa miljö kvalitetsnormer säger vilken status ett grundvatten eller ytvatten ska ha vid en given tidpunkt. En skillnad mot tidigare är att miljö kvalitetsnormen nu kan skilja sig åt mellan olika kvalitetsfaktorer för samma vattenförekomst. Det möjliggör att de kvalitetsfaktorer som är svåra att förbättra till det ursprungliga måläret (2015) kan medges en tidsfrist eller få mindre stränga krav. Kommunen behöver göra en bedömning av hur kommande planer påverkar möjligheten att följa alla vattenförekomstens miljö kvalitetsnormer.

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

- Nyligen beslutade också Vattendelegationen för norra Östersjön om ett nytt åtgärdsprogram för 2021-2027. I programmet har kommunerna en tydlig roll att tillgodose miljö kvalitetsnormer för vatten i fysisk planering genom åtgärd 4 som anger att kommunen ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärdsprogrammet skulle träda i kraft senast 22 december 2021 men eftersom regeringen vill pröva förslagen till åtgärdsprogram gäller ännu inte de nya programmen. Inte heller de nya förvaltningsplanerna gäller. Däremot omfattas inte miljö kvalitetsnormerna av regeringens prövning av förslagen till åtgärdsprogram. Mer information finns på Vattenmyndigheternas webbsida: [Nya miljö kvalitetsnormer börjar gälla | Vattenmyndigheterna](#) och i Vatteninformation Sverige (VISS): [Välkommen till VISS \(lansstyrelsen.se\)](#)
- På Länsstyrelsens webbplats finns en handledning om [kommunal vattenplanering](#) som tagits fram inom projektet Life IP Rich Waters. Handledningen som uppdaterades i april 2022 ska fungera som ett stöd till kommunernas arbete med vattenfrågor.

Klimatrelaterade risker

- Den 1 augusti 2018 trädde ändringarna i 3 kap. 5 § PBL, gällande förbättrad beredskap för klimatförändringar, i kraft. Ändringarna innebär ett krav på att kommunerna i översiktsplanen ska redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade och hur riskerna kan minska eller upphöra. Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd för hur kommunerna kan hantera frågan i översiktsplaneringen. [Metodstöd för klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen.](#)
- Länsstyrelsen har tagit fram rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå med hänsyn till risken för översvämning [längs vattendrag och sjöar](#) samt för planering med hänsyn till [skyfallsöversvämning](#).
- Länsstyrelsen har under 2021 publicerat en ny översiktlig och länstäckande skyfallskartering som ska vara till stöd för länets arbete med översvänningsrisker. Målet med karteringen är att skapa ett länstäckande kunskapsunderlag för att kunna hantera översvänningsrisker till följd av skyfall som kan uppstå i ett framtida klimat. Skyfallskarteringen kan användas som planeringsunderlag för bland annat riskhantering, beredskapsplanering, detaljplanering i tidigt skede och översiktsplanering. Skyfallskarteringen finns i Länsstyrelsens geodataportal.

Övriga frågor

- Boverket har under 2021 publicerat en reviderad vägledning om bostadsförsörjning. Vägledningen ger information om hur kommunen kan arbeta med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning, vad som gäller enligt

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

lag och exempel på riktlinjer för bostadsförsörjningen från olika kommuner. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 PBL och är därmed ett viktigt underlag i arbetet med den översiktliga planeringen.

- Boverket har tagit fram en vägledning om hållbar utveckling genom fysisk planering som bland annat innehåller exempel på hur olika kommuner har beskrivit hållbar utveckling i sina översiktsplaner. [Hållbar utveckling genom fysisk planering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)
- Den 1 april 2020 infördes ändringar i plan- och bygglagens tredje kapitel med syfte att säkerställa en bättre kontinuitet i översiktsplaneringen och för att översiktsplanen i högre utsträckning än idag ska underlätta i efterföljande planering och prövning. Ändringarna innebär bland annat att kommunen måste anta en så kallad planeringsstrategi inom 24 månader efter ordinarie val. Planeringsstrategin ersätter den tidigare aktualitetsprövningen av översiktsplanen. Ändringarna innebär också att kommunen i översiktsplanen ska ange om planen avviker från regionplanen, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen.
- Den 1 januari 2018 började det nya 6 kapitlet i miljöbalken att gälla. Ändringarna gäller planer som påbörjats efter 1 januari 2018 och syftar bland annat till att förbättra miljöskyddet och öka kvaliteten på miljökonsekvensbedömningsprocessen.
- Agenda 2030 inkluderar 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling. Målen ska ses som universella, integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Regeringen beslutade 2018 om en [handlingsplan](#) som beskriver ett antal centrala åtgärder för hållbar utveckling inom ramen för Agenda 2030. Hållbara samhällen är ett fokusområde i handlingsplanen. Åtaganden inom detta fokusområde inkluderar bland annat att arbeta för goda livsmiljöer, det vill säga väl fungerande och robusta städer som utformas för alla. Regeringen har också tagit fram [”Strategi för levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling”](#) (Skr. 2017/18:230). Strategin innehåller bland annat övergripande mål för hållbara städer tillsammans med prioriteringar och nya insatser med tyngdpunkt på miljömässigt hållbar stadsutveckling. Även fokusområde 4 som bland annat handlar om ett jämlikt och jämställt samhälle, en samhällsnyttig cirkulär och biobaserad ekonomi, ett starkt näringsliv med hållbart företagande samt kunskap och innovation är intressant att beakta i översiktsplaneringen. På SKR:s [webbsida](#) finns vägledningar och stöd som handlar om hur kommuner kan arbeta med de nationella målen i Agenda 2030.
- 2017 beslutade riksdagen att införa ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige med målet att senast 2045 nå netto-noll utsläpp av växthusgaser, för att därefter nå negativa utsläpp. Sedan 1 januari 2018 gäller ramverket som innehåller en klimatlag, nya klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Sektorsmålet för transportsektorn anger att utsläpp från inrikes transporter (undantaget inrikes

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

flyg), ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010. Klimatpolitiska rådet har i mars 2020 utkommit med en granskningsrapport över regeringens klimatpolitik. Mer information om rapporten och det klimatpolitiska ramverket finns på regeringens webbsida samt på www.klimatpolitiskaradet.se

- 2018 beslutade riksdagen att införa en ny politik för arkitektur, form och design – Gestaltad livsmiljö. Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Boverket har tagit fram vägledningar för kommunernas strategiska arbete med arkitektur och den gestaltade livsmiljön, dessa går att hitta på Boverkets webbplats: [Så här kan du arbeta - Boverket](#)
- Länsstyrelsen fastställde i november 2018 en handlingsplan för grön infrastruktur för Stockholms län. Handlingsplanen är tänkt att fungera som ett underlag för planering och samverkan. Den visar på de behov som finns för att uppnå nationella och internationella åtaganden som miljömål, mål för friluftspolitiken och för att uppnå ett hållbart samhälle. [Handlingsplanen](#), som består av tre delar, går att hitta på Länsstyrelsens webbsida.
- Länsstyrelsen tog 2021 fram en regional friluftstrategi med syftet att stärka det långsiktiga arbetet med att uppnå friluftspolitiken i Stockholms län, [Strategi för friluftsliv](#). Strategin fokuserar på områden som handlar om att bedriva ett kunskapsbaserat och kvalitativt arbete med friluftslivet, att bidra till en god folkhälsa genom friluftsliv på jämlika villkor samt att friluftslivet utvecklas genom kunskap, kompetensutveckling och innovation. Länsstyrelsen arbetar nu med att komplettera friluftstrategin med en handlingsplan där åtgärder och aktiviteter identifieras för att stärka arbetet med att nå målen som satts upp i strategin.
- Naturvårdsverket och Boverket har gemensamt tagit fram en vägledning med syfte att stödja kommunernas arbete med grönplanering. Vägledningen består av två delar. Den första delen beskriver argument och fördjupade resonemang kring grönplaneringen och dess sammanhang. Den andra delen beskriver processen att ta fram en grönplan. [Vägledning om grönplanering \(naturvardsverket.se\)](#)
- Boverket publicerade år 2020 en vägledning om ekosystemtjänster i planeringen. Vägledningen har fokus på ekosystemtjänsterna i den byggda miljön och hur dessa tjänster kan integreras i den fysiska planeringen, vid bygglov, i byggande och i förvaltning med syfte att skapa levande städer och tätorter. [Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Datum
2022-05-16

Beteckning
4013-16438-2022

- Innebörden av bestämmelserna gällande brukningsvärd jordbruksmark i 3 kap 4 § miljöbalken har konkretiserats genom ett antal domar från Mark- och miljööverdomstolen de senaste åren. I domarna har det bland annat framkommit att om kommunen planerar att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk är det av stor vikt att genomföra en alternativ lokaliseringsbedömning. Företrädesvis ska detta göras redan i översiktsplaneskedet snarare än i detaljplaneringen. Länsstyrelsen arbetar med en vägledning kring hur jordbruksmarken kan beaktas i den fysiska planeringen. Vägledningen är under våren på remiss till berörda kommuner och beräknas bli färdig under hösten 2022.
- Länsstyrelsen tog 2018 fram en vägledning för hantering av digital infrastruktur i den fysiska planeringen. [Vägledningen](#) finns att hitta på länsstyrelsens webbsida.
- Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag. Det innebär att tydligare hänsyn behöver tas till barns rättigheter som följer av barnkonventionen i den fysiska planeringen. Boverket fick i samband med det i uppdrag att undersöka den praktiska tillämpningen av barnkonventionen i samhällsplaneringen och hur kommuner och länsstyrelsen följer den. Uppdraget redovisades i slutet av 2020.

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med planhandläggare Amr Balah som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samhällsbyggnadschef Mathias Wahlsten, miljödirektör Johanna Lindgren, tillväxtdirektör Anna Conzen, landsbygdsdirektör Ulrika Lundberg och avdelningschefen för rättsliga frågor Helena Remnerud medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Bilaga 1: Sammanställning av statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering

Bilaga 2: Lista över strategier, planer och övriga underlag från Region Stockholm

Sändlista (för kännedom)

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, Region Stockholm